

HÛ

-KUR'ÂN'A GÖRE-

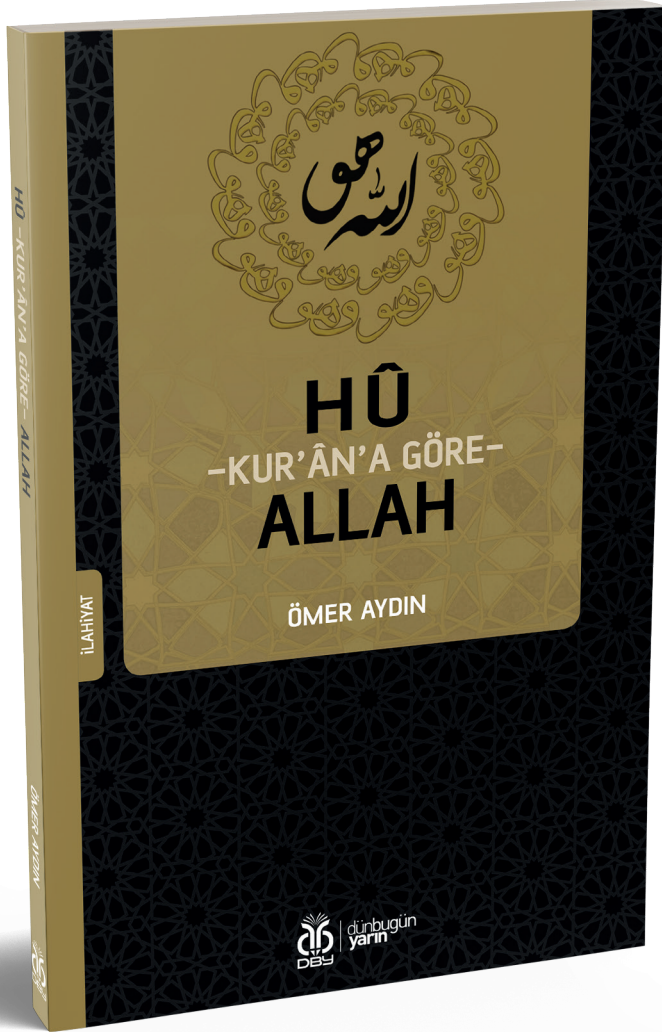
ALLAH

ÖMER AYDIN

İLÂHİYAT

düşünce
ve yaşam

Bu PDF dokümanı, kitabın bir kısmını içermektedir.
DBY okurları için özel olarak oluşturulmuştur.

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

© 2025, DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI™

Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım amacıyla ve araştırma için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde kopya edilemez, elektronik ve mekanik yolla çoğaltılıp, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

DBY: 479
İlahiyat: 39

ISBN 978-625-5905-89-5
Sertifika No: 52315

Baskı Tarihi: İstanbul, 2025

Yazar: Ömer Aydın

Editör: Hamit Er

Yayın Yönetmeni: İrfan Güngörür

Kapak/Mizanpaj:
DBY Ajans

Baskı/Cilt:
Birlik Fotokopi Baskı Ozalit ve Gıda San. Tic. Ltd. Şti.
(Sertifika No: 52846)

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI / Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

Aydın, Ömer

Hü: Kur’ân’a Göre Allah

/ Yazar: Ömer Aydın (Prof. Dr.) ___ Editör: Hamit Er (Prof. Dr.)

İstanbul: DBY Yayınları, 2025.

110 s. ; 13,5 x 21,0 cm ___ (DBY Yayınları ; No. 479)

ISBN 978-625-5905-89-5

1- İlahiyat 2- İslâm 3- Kur’an’da Allah 4- Esmâu’l-Hüsnâ

İçindekiler

Ön Söz	9
Giriş	13
1. Kur’ân’ın Allah’ı Tanıtma Üslûbu	13
2. Kur’ân’a Hâkim Olan Tenzihî Dil	21
a) Kur’ân’da Tenzihînin Genel İfadesi	21
b) Kur’ân’da Tenzihî İfade Eden Kelimeler.....	23
1) Tesbîh.....	23
2) Te’âlâ.....	27
3) Tebâreke.....	28

BİRİNCİ BÖLÜM

KUR’ÂN’IN ALLAH’I TANITIŞI	29
1. Zamirler.....	29
2. İsimler (el-Esmâu’l-Hüsnâ)	35
a) Sözlükte İsim Kelimesi	35

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr
Tel.: +90 212 526 98 06

b) Kur'ân'da İsim Kelimesi.....	36
c) Allâh'ın İsimlerinin Tasnifi.....	41
d) Allah'ın Bazı İsimlerinin Açıklaması	44
1) Allâh.....	45
2) Rahmân-Rahîm	46
3) Evvel-Âhir, Zâhir-Bâtm	48
4) Samed	49
5) Kayyûm	51
6) Nûr.....	51
3. Fiiller	53
4. Mecâzlar ve İsti'âreler.....	54
1) İstivâ.....	55
2) Yed (El).....	56
3) Yemîn (Sağ El).....	57
4) 'Ayn (Göz)	58
5) Vech (Yüz)	59

İKİNCİ BÖLÜM

ALLAH HAKKINDA KULLANILAN KUR'ÂN DIŞI KELİMELER	61
1. Tevhîd.....	62
2. Tenzîh	65
3. Vücûd ve Mevcûd.....	65
4. Vâcib.....	70
5. Şey	71
6. Zât.....	74
7. Sıfat.....	77
8. Kıdem ve Kadîm	84

9. Ezel ve Ebed	89
10. Aşk.....	91
a) Sözlük ve İstilahta 'Aşk	92
b) Kur'ân ve Hadislerde Aşk.....	93
c) İslâm Âlimlerine Göre Aşk	96
d) Aşk Kelimesinin Allah Hakkında Kullanılması.....	100
Sonuç	103
Kaynakça	105

Ön Söz

Son mesaj olan Kur'ân'ın temel gayesi, daha önceki ilâhî vahiylerde olduğu gibi insanlara Allah'ı doğru bir şekilde tanıtmaktır. Gaybı idrâk edip kavramaktan âciz olan kul, Allah'ı doğru bir şekilde ancak O'nun kendi anlatımından öğrenebilir. Çünkü Allah hakkında doğru bilgi verebilecek O'ndan başka bir bilgi sahibi yoktur. Kur'ân'ın Allah hakkında verdiği bilgileri hakkıyla anlamak için öncelikle onun dil yapısını ve özelliklerini, uslûbunu ve hitap tarzını vb. iyi kavramak gerekmektedir. Aksi takdirde Allah'ın insanlığa gönderdiği son mesajı ya doğru bir şekilde anlaşılamayacak ya da eksik veya yanlış anlaşılabilecektir. Zira İslamî ilimlerin tedvininden günümüze kadar İslam adına yapılan hatalar ve yanlışlar, Kur'ân'ın dil, üslup ve muhteva açısından doğru bir şekilde anlaşılmamasından kaynaklanmaktadır.

İslam tarihinde ilk dönemlerden itibaren yazılan akâid ve kelâm kitaplarını veya itikâdî konulara yer veren diğer kitapları incelediğimizde, imân konularıyla ilgili Kur'ân dışı kavramlar ve inançlarla karşılaşırız. Bunların her biri ayrı bir araştırma konusu olabilecek niteliktedir. Bu çalışmada Kur'ân-ı Kerim'in

vahdâniyyet ilkesi çerçevesinde Allah'ı tanımasını ve bununla çelişmesi bakımından Allah hakkında Kur'ân'da geçmeyip insanlar tarafından kullanılan kelime ve kavramları ele alınacaktır. Kur'ân dışı söz konusu kavramlar ve görüşler, ya Kur'ân lafızlarının uzak manâları tercih edilerek veya söz konusu lafızlar yorumlanarak ya da bir rivâyet delîl getirilmek suretiyle oluşturulmuştur. Bundan daha önemlisi, bunların yanısıra âlimler, Kur'ân'da bulunmayan ve kendilerinin icat ettikleri kavram ve kelimelerle de Allah'ı tanıtmaya çalışmışlardır. Bu durum ise, Kur'ân'a aykırı bir Allah inancının oluşmasına neden olmuştur. Kelâm ve akâid kitaplarını incelediğimizde, "ulûhiyyet" konusunun "Allah'ın varlığı, birliği ve sıfatları" üç temel ana başlık altında ele alındığını görürüz. Bu temel konular, Arapça orijinal kavramlarıyla "vucûd", "tevhîd" ve "sıfât" şeklinde ifade edilmektedir. Ancak bu üç kavramdan hiçbirisi Kur'ân'da bir kere bile Allah hakkında geçmez. Bu da demek oluyor ki, Allah algısı bizzat Allah'ın kendisini tanıttığı kelime ve kavramlar ötelenerek veya terk edilerek insanların îcâd ettikleri kavramlarla oluşturulmaktadır. Bu durum ise daha başlangıçta müslümanlar arasında zihinsel parçalanmaya ve görüş ayrılıklarının doğmasına sebep olmuştur.

Hz. Peygamber (s.a) ve sahabenin berhayat olduğu dönemde bulunmayan pek çok itikâdî kavram, görüş ve kurum, İslâm tarihinde sahabe sonrası İslâm toplumlarında ortaya çıkmıştır. Bu sebeple Kuran'ın ortaya koymuş olduğu sahih iman anlayışı, Hz. Peygamber (s.a) ve sahabeden sonra yavaş yavaş bozulmaya başlamış, zaman ilerledikçe bu bozulma artış göstermiş, günümüze kadar devam etmiş ve hâlen de etmektedir.

Hz. Peygamber resûl olarak gönderilmeden önce, Allah algısı ve vahdâniyyet inancı bozuktur. Bu yüzden Kur'ân işe

vahdaniyeti anlatmak ve zıddı olan şirki ortadan kaldırmakla başlamıştır. Kur'ân, insanları şirke götüren unsurları ve etkenleri şiddetle eleştirerek insanlığı şirkin tehlikesine karşı uyarmıştır. Kur'ân'ın emrettiği imânî ve amelî bütün hükümler, hatta kıssalar ve meseller, hep bu gayeye yönelik olarak zikredilmiştir.

Akademik hayatım boyunca her türlü desteklerini gördüğüm sevgili eşim Rabiye hanıma, evlatlarım Sümeyye, Ayşe Betül ve Yusuf'a sonsuz teşekkür ederim. Bu kitabın basımını üstlenen DBY Yayınları'na ve özellikle İrfan beye teşekkürü bir borç bilirim.

Prof. Dr. Ömer AYDIN
Altınordu, 2025

Kaynakça

- Abduh, Muhammed, *Tefsîru Sûreti'l-Fâtiha*, Mısır, 1319.
- Âlûsî, Mahmûd, *Rûhu'l-Me'ânî*, Tah.: Abdullah Abdulmuhsin et-Türkî, Beyrut, t.y.
- Amâyera, İsmail Ahmed; es-Seyyid, Abdulhamîd Mustafa, *Mu'cemu'l-Edevât ve 'z-Zamâir fî'l-Kur'ânî'l-Kerîm*, İran, 1310.
- Âmidî, Seyfüddîn, *Ebkârû'l-Efkâr fî Usûli'd-Dîn*, Tah.: Ahmed Muhammed el-Mehdî, 2. Baskı, Kahire, 1424/2004.
- Âmidî, Seyfüddîn, *el-Mübîn fî Şerhi Me'ânî Elfâzi'l-Hukemâi ve'l-Mütekellimîn*, Tah.: Hasan Mahmud eş-Şâfî, Kahire, Mektebetü Vehbe, 1993.
- Askerî, *el-Furûku'l-Lugaviyye*, Tah.: Muhammed İbrâhîm Selîm, Kahire, t.y.
- Atay, Hüseyin, *Kur'an'a Göre İman Esasları*, Ankara, t.y.
- Bağdâdî, Abdulkâhir b. Tâhir, *Kitâbu Usûli'd-Dîn*, 1. Baskı, İstanbul, 1346/1928.
- Bayrakdar, Mehmet, "İbn Sina'da Varlık, Varoluşun Sebebi ve Varlığın Delili Olarak Aşk", *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, C. XXVII.
- Belhî, Ebu'l-Kâsım, *Kitâbu'l-Makâlât*, Tah.: Hüseyin Hansu ve dğr., I. Baskı, İstanbul, Ürdün, 2018.

- Beyhakî, Ebû Bekr Ahmed b. el-Hüseyn b. Alî, *el-Esmâ ve's-Sıfât*, Kahire, (tsz.), I, 23.
- Beyhakî, Ebu Bekr Ahmed b. Hüseyin b. Ali, *el-Esmâ ve's-Sıfât*, Tah.: M. Zahid el-Kevserî, Beyrut,
- Beyzâvî, Abdullah b. Ömer, *Kitâbu Misbâhi'l-Ervâh fî Usûli'd-Dîn*, Tah.: Sa'id Fûde, Dâru'r-Râzî, 2007.
- Beyzâvî, Abdullah b. Ömer, *Kitâbu Misbâhi'l-Ervâh fî Usûli'd-Dîn*, Tah.: Sa'id Fûde, Dâru'r-Râzî, 2007.
- Beyzâvî, Abdullah b. Ömer, *Misbâhu'l-Ervâh fî Usûli'd-Dîn*, Tah.: Sa'id, Fûde, Dâru'r-Râzî, 2007.
- Büşeyhî, eş-Şâhid, *Mustalahâtun Nakidyeytun ve Belâğiyeytun fî Kitâbi'l-Beyân ve'l-Tebyîn li'l-Câhiz*, Dâru'l-Kalem, Kahire, t.y.
- Câhiz, *Kitâbu'l-Hayevân*, Tah.: Abdüsselâm Muhammed Hârûn, 2. Baskı, y.y., 1384/1965.
- Cevherî, *Tâcu'l-Lüga ve Sihâhu'l-Arabiyye*, Dâru'l-Hadîs, Kâhire, 1430/2009.
- Cürcânî, Abdulkâhir, *el-Miftâh fî's-Sarf*, Tah.: Ali Tefvik el-Hamed, Beyrut, 1407/1987.
- Cürcânî, S. Şerif, *et-Ta'rîfât*, Dâru'l-Fazîle, Kahire, t.y.
- Cürcânî, Seyyid Şerif Ali b. Muhammed, *Şerhu'l-Mevâkıf*, İstanbul, 1230h.
- Cüveynî, Ebu'l-Meâlî, *Kitâbu'l-İrşâd*, Mısır, 1950.
- Cüveynî, İmâmu'l-Haremeyn, *eş-Şâmil fî Usûluddîn*, Tah.: Ali Sâmî en-Neşşâr v.dğr., İskenderiyye, 1969.
- Çelebi, İlyas, "İsim-Müsemma", *DİA*, 2000.
- Çelebi, İlyas, "Klasik Bir Kelam Problemi Olarak İsim-Müsemma Meselesi", *İlam Araştırma Dergisi*, C. III, Sayı: 1, 1998.
- Ebû Hanîfe, *el-Fıkhu'l-Ekber* (Ali el-Kârî'nin *Şerhu'l-Fıkhi'l-Ekber*'inin sonunda), Mısır, 1306.
- Ebû Nu'aym, Ahmed b. Abdullah el-İsfahânî, *Hilyetü'l-Evliyâ*, Dâru'l-Fikr, Kâhire, 1416/1996.
- Ebu'l-Bekâ, *et-Külliyât*, Beyrut, 1992.

- Eş'arî, Ebu'l-Hasan, *Makâlâtu'l-İslâmiyyîn*, Tahkik: M. Muhyiddîn Abdulhamîd, Kahire, 1950.
- Ferâhidî, Halîl b. Ahmed, *Kitâbu'l-'Ayn*, Tah.: Abdulhamîd Hindâvî, Beyrut, 1424.
- Gazzâlî, Ebû Hâmid, Ebû Hâmid, *el-İktisâd fî'l-İ'tikâd*, Kahire, 2009.
- Gazzâlî, Ebû Hâmid, *el-Maksadu'l-Esnâ*, Cidde, Dâru'l-Minhâc, 2018.
- Gazzâlî, Ebû Hâmid, *İhyâu Ulûmi'd-Dîn*, Beyrut, Dâru İbn Hazm, 2005, s. 1680.
- Gazzâlî, Ebû Hâmid, *İlcâmu'l-Avâm 'an İlmi'l-Kelâm* (Mecmuatu'r-Resâil itinde), Beyrut, 1983.
- Gazzâlî, Ebû Hâmid, *Mizânu'l-Amel*, Cidde, Dâru'l-Minhâc, 2018.
- Halîmî, Ebû Abdillâh Hüseyin b. Hasen b. Muhammed b. Halîm el-Cürcânî, *el-Minhâc fî Şu'abi'l-Îmân*, Tah.: Hilmi M. Fûde, Beyrut, 1979.
- Hasan Mahmûd eş-Şâfiî, *el-Medhal ilâ Dirâseti İlmi'l-Kelâm*, II. Baskı, Karaçi, 2001.
- İsfahânî, Râgib, *el-Müfredât fî Garibi'l-Kur'an*, Mektebetü Nizâr Mustafa el-Bâz, y.y., t.y.
- İbn Ebi'l-İzz, Ali b. Ali b. Muhammed, *Şerhu'l-Akîdeti'l-Tahâviyye*, Tahkik: Dr. Abdullah b. Abdulmuhsin et-Türkî, Şuayb el-Arnâvut, Beyrut: Müessesetü'r-Risâle, 1413/1992.
- İbn Fâris, Ebu'l-Hüseyn Ahmed, *Mu'cemu Mekâyîsi'l-Luğa*, Tah. Abdüsselâm Muhammed Hârûn, Dâru'l-Fikr, 1399/1979.
- İbn Hazm, Ebû Muhammed Ali b. Ahmed, *el-Fasl fî'l-Milel ve'l-Ehvâi ve'n-Nihal*, Beyrut, 1996.
- İbn Kayyim el-Cevziyye, *Hâdi'l-Ervâh ilâ Bilâdi'l-Efrâh*, Tah.: Zâid b. Ahmed en-Nuşeyrî, Mekke, 1428.
- İbn Kayyim el-Cevziyye, Muhammed b. Ebî Bekr b. Eyyûb, *Ravzatu'l-Muhbbîn*, Tah.: Muhammed Uzeyr Şems, Beyrut: Dâru İbn Hazm, 1440/2019.
- İbn Kesîr, İsmail b. Ömer, *Tefsîru'l-Kur'âni'l-'Azîm*, Tah.: Sâmî b. Muhammed es-Selâme, Riyad, 1999.
- İbn Ma'sûm, es-Seyyid Ali Sadruddîn el-Medenî, *Envâru'r-Rebî' fî Envâ'i'l-Bedî'*, Tah.: Şakir Hâdî Şükr, Necef, 1388/1968,

- İbn Mâce, Ebû Abdullah Muhammed b. Yezid el-Kazvinî, *Sünenü İbni Mâce*, Tah. Muhammed Fuad Abdulkakî, Beyrut, Dâru'l-Kütübî'l-İlmiyye, t.y.
- İbn Manzûr, *Lisânu'l-Arab*, Dâru'l-Me'ârif, Kahire, t.y.
- İbn Sînâ, *Risâle fî Mâihyeti'l-'İşk*, Hindawi Foundation C.I.C., 2019.
- İbn Teymiyye, *Mecmû'u Fetâvâ*, Rabat, t.y.
- İbn Usfûr el-İşbili, *el-Mumetti'u'l-Kebîr fî't-Tasrîf*, Tah.: Fahrüddîn Kabâve, Beyrut, 1996.
- İbnu'l-Hâcib, Osman b. Ebî Bekr, *eş-Şâfiye fî İlme'î't-Tasrîf ve'l-Hatt*, Tah.: Hasan Ahmed el-Osmân, Mekke, 1435/2014.
- İbnü'l-Cevzî, Abdurrahman, *Def'u Şühreti't-Teşbih*, Kahire, 1991.
- İbnü'l-Esir, el-Mübârek b. Muhammed, *en-Nihâye fî Garîbi'l-Hadîs ve'l-Eser*, Dâru İbni'l-Cevzî, 1421.
- Kaya, Mehmet, "Kur'ân'ın Eleştirilen Yorum Biçimlerinin Ortak İfadesi: Te'vîl ve Çeşitleri", *Din Bilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, Cilt: 18, Sayı: 2, 2018.
- KAYNAKÇA
- Koloğlu, Orhan Ş., *Mutezile'nin Felsefe Eleştirisi*, Emin Yayınları, 2010.
- Kurtubî, Muhammed b. Ahmed, *el-Câmi' li Ahkâmî'l-Kur'ân*, Tah.: Abdullah Abdulmuhsin et-Türkî, Beyrut, 2006.
- Leblî, Şihâbuddin, *Tuhfetü'l-Mecdi's-Sarih fî Şerhi Kitâbi'l-Fasîh*, Mekke, 1997.
- Mâverdi, Ali b. Muhammed, *en-Nüket ve'l-'Uyûn*, Beyrut, t.y.
- Merzûkî, Ahmed b. Muhammed, *Şerhu'l-Fasîh li Sa'leb*, Tah.: Süleyman İbrahim el-Âyid, y.y., t.y.
- Mustafavî, Hasan, *et-Tahkîk*, Tahran, 1385.
- Necrânî, Takiyuddin, *el-Kâmil fî'l-İstikâ'*, Tah.: es-Seyyid Muhammed eş-Şâhid, Kahire, 1999.
- Nesefî, Ebu'l-Mu'in, *Tabsiratü'l-Edille*, Tah.: Hüseyin Atay, Ankara, 1993.
- Nisâbü'rî, Ebu'l-Kâsım Mahmûd b. Ebi'l-Hasen b. el-Hüseyn el-Gaznevî, *Bâhiru'l-Burhân fî Me'ânî Müşkilâtî'l-Kur'ân*, Tah.: Suâd bint Sâlih b. Saïd Bâbekî, Mekke 1997.

- Nisâbü'rî, Ebu'l-Kâsım Mahmûd b. Ebi'l-Hasen b. el-Hüseyn el-Gaznevî, *Bâhiru'l-Burhân fî Me'ânî Müşkilâtî'l-Kur'ân*, Tah.: Suâd bint Sâlih b. Saïd Bâbekî, Mekke, 1997.
- Râzî, Ebû Hâtım, *Kitâbu'z-Zîne*, Tah.: Sa'îd el-Ğânîmî, Beyrut, Bağdat, 2015.
- Râzî, Fahrüddin, *Levâmî'u'l-Beyyinât Şerhu Esmâillâhi Teâlâ ve's-Sıfât*, Mısır, 1323.
- Râzî, Fahrüddin, *Muhassalu Efkarî'l-Mütekaddimîn ve'l-Müteahhirîn*, Tah.: Tâhâ Abdurrauf Sa'd, Beyrut, 1404/1984.
- Râzî, Fahrüddin, *et-Tefsîru'l-Kebîr*, Beyrut, 1981.
- Sâbûnî, Nureddin, *el-Bidâye fî Usûli'd-Dîn*, (Mâturidiyye Akâdi), Tahkik ve Tercüme: Bekir Topaloğlu, Ankara, 1991.
- Seffârînî, Muhammed b. Ahmed b. Sâlim b. Süleyman, *Levâihu'l-Behiyye*, Mısır, 1323h.
- Serakustî, Sa'îd b. Osman el-Me'âfirî, *Kitâbu'l-Ef'âl*, Kahire, 1975.
- Subkî, Tacüddin, *es-Seyfu'l-Meşhûr fî Akîdeti Ebî Mansûr*, Tah. M. Saim Yeprem, İstanbul, 1989.
- Şehristânî, Abdülkerîm, *Tefsîru's-Şehristânî (Mefâtihu'l-Erâr ve Mesâbîhu'l-Ebrâr)*, Tah.: Muhammed Ali Azerşeb, Tahran, 2008.
- Şevkânî, Muhammed b. Ali, *Fethü'l-Kadîr*, Tah.: Abdurrahman Umeyre, y.y., 1994.
- Taberî, Muhammed b. Cerîr, *Tefsîru't-Taberî (Câmi'u'l-Beyân 'an Te'vîli Âyi'l-Kur'ân)*, Tah.: Abdullah Abdulmuhsin et-Türkî, Kahire, 1422/2001.
- Taftazânî, Sa'duddin Mes'ûd b. Ömer, *Şerhu'l-Akâid*, Tah.: Ahmed Hicâzî es-Sekâ, Kahire, 1988.
- Taftazânî, Sa'duddin Mes'ûd b. Ömer, *Şerhu'l-Makâsîd*, Beyrut, 1989.
- Temel, Yusuf, "Tef'îl Vezninin Kur'ân Belâgatindeki Ontolojik İmaları: Hz. Âdem'e İsimlerin Talimi Örneği", *Bilimname*, 50/2023/2.
- Tirmizî, Ebû İsa Muhammed b. İsa b. Sevre, *Sünenü't-Tirmizî*, Tah. Kemal Yusuf el-Havt, Beyrut, Daru'l-Fikr, 1408/1988.
- Uludağ, Süleyman, "Aşk", *DİA*, İstanbul, 1991.
- Uzun, Mustafa İsmet, "Ebced", *DİA*, X/68-70.

- Üzüm, İlyas, “Hüküm”, *DİA*, İstanbul, 1998.
- Yavuz, Yusuf Şevki, “Kıdem”, *DİA*, 2022.
- Yazır, Elmalılı M. Hamdi, *Hak Dini Kur'ân Dili*, t.y.
- Yurdagür, Metin, *Ayet ve Hadislerde Esmâ-i Hüsnâ*, İstanbul, Marifet Yayınları, 1996.
- Zeccâc, İbrahim b. es-Serî, *Me'âni'l-Kur'ân ve I'râbuhu*, Tah.: Abdulcelîl Abduh Şelebî, Beyrut, 1988.
- Zemahşerî, Ebu'l-Kâsım Cârullah Muhammed b. Ömer b. Ahmed, *Esâsü'l-Belâğâ*, I. Baskı, Dârü'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut, 1419/1998.
- Zemahşerî, Mahmud b. Ömer, *el-Mufasssal fî San'atî'l-I'râb*, Tah.: Ali Bû Mulhim, Beyrut, 1993.
- Zerkânî, Abdülazîm, *Menâhilü'l-Kur'ân fî Ulûmi'l-Kur'ân*, Mekke-i Mûkerreme, t.y.
- Zerkeşî, Bedrüddîn, *el-Bahru'l-Muhît fî Usûli'l-Fıkıh*, Kahire, Dârü's-Safve, 1992.
- Zubeydî, Ebû Bekr Muhammed b. Hasan b. Mezhic, *Lahnu'l-Avâm*, Tah.: Dr. Ramazan Abdüttevâb, Kahire, 1420/2000.

HÛ

-KUR'ÂN'A GÖRE-

ALLAH

Son mesaj olan Kur'ân'ın temel gayesi, daha önceki ilâhî vahiylerde olduğu gibi insanlara Allah'ı doğru bir şekilde tanıtmaktır. Gaybı idrâk edip kavramaktan âciz olan kul, Allah'ı doğru bir şekilde ancak O'nun kendi anlatımından öğrenebilir. Çünkü Allah hakkında doğru bilgi verebilecek O'ndan başka bir bilgi sahibi yoktur.

Bu çalışmada Kur'ân-ı Kerim'in vahdâniyyet ilkesi çerçevesinde Allah'ı tanıtmayı ve bununla çelişmesi bakımından Allah hakkında Kur'ân'da geçmeyip insanlar tarafından kullanılan kelime ve kavramları ele alınacaktır. Kur'ân dışı söz konusu kavramlar ve görüşler, ya Kur'ân lafızlarının uzak manâları tercih edilerek veya söz konusu lafızlar yorumlanarak ya da bir rivâyet delil getirilmek suretiyle oluşturulmuştur. Bundan daha önemlisi, bunların yanısıra âlimler, Kur'ân'da bulunmayan ve kendilerinin icat ettikleri kavram ve kelimelerle de Allah'ı tanıtmaya çalışmışlardır. Bu durum ise, Kur'ân'a aykırı bir Allah inancının oluşmasına neden olmuştur. Kelâm ve akâid kitaplarını incelediğimizde, “ulûhiyet” konusunun “Allah'ın varlığı, birliği ve sıfatları” üç temel ana başlık altında ele alındığını görürüz. Bu temel konular, Arapça orijinal kavramlarıyla “vucûd”, “tevhîd” ve “sıfât” şeklinde ifade edilmektedir. Ancak bu üç kavramdan hiçbirisi Kur'ân'da bir kere bile Allah hakkında geçmez. Bu da demek oluyor ki, Allah algısı bizzat Allah'ın kendisini tanıttığı kelime ve kavramlar ötelenerek veya terk edilerek insanların icâd ettikleri kavramlarla oluşturulmaktadır. Bu durum ise daha başlangıçta müslümanlar arasında zihinsel parçalanmaya ve görüş ayrılıklarının doğmasına sebep olmuştur.

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

ISBN 978-625-5905-89-5

9 786255 905895